

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Chyfyngiadau) (Diwygio) (Rhif 2) (Cymru) 2021.

Vaughan Gething
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

15 Ionawr 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2029 ("y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol") a Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Rhif 5) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Cyfyngiadau")

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn cael eu gwneud o dan y weithdrefn frys a nodir yn adran 45R o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 (p. 22) ("Deddf 1984"). Caiff y Rheoliadau eu gwneud heb i ddrafft gael ei osod a'i gymeradwyo gan y Senedd. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn, gan fod brys, bod angen gwneud y Rheoliadau heb i ddrafft gael ei osod a'i gymeradwyo fel y gellir cymryd camau iechyd cyhoeddus er mwyn ymateb yn gyflym i'r bygythiad i iechyd pobl rhag coronafeirws. Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y cyfyngiadau a'r gofynion fel y'u nodir yn y Rheoliadau hyn yn angenrheidiol ac yn gymesur fel ymateb iechyd cyhoeddus i'r bygythiad presennol a achosir gan y coronafeirws.

Yn dod i rym

Yn unol ag adrannau 4(1) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd y daeth y Rheoliadau i rym yn rhannol cyn iddynt gael eu gosod, am fod angen ymateb ar frys i newidiadau a nodwyd yn sgil yr amrywiolion newydd hyn sy'n peri gofid.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith fod y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a Siarter Hawliau Sylfaenol Ewrop; mae'r Llywodraeth o'r farn y gellir eu cyfiawnhau at ddiben atal lledaeniad clefydau heintus a/neu y caniateir ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddibynnu ar y pwerau yn adrannau 45B, 45C(1) a (3), 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984.

Mae'r Memorandwm Esboniadol ar gyfer y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol a'r Rheoliadau Cyfyngiadau yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y ddeddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Gwnaed y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol ar 5 Mehefin 2020 a daethant i rym ar 8 Mehefin 2020 mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd

a berir gan fynychder a lledaeniad syndrom anadlol aciwt difrifol coronafeirws 2 (SARS-CoV-2).

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac mae newidiadau wedi'u gwneud i'r rhestr o'r gwledydd a'r tiriogaethau esempt na fyddai'n ofynnol i deithwyr hunanynysu ar ôl cyrraedd Cymru ohonynt – yn fwyaf diweddar ar 8 Ionawr 2021.

Mae'r cyngor sydd bellach wedi dod i law oddi wrth y Gydganolfan Bioddiogelwch yn dangos bod y risg i iechyd y cyhoedd a achosir gan fynychder a lledaeniad cymunedol yr amrywiolyn newydd o'r coronafeirws yn yr Ariannin, Brasil, Bolivia, Chile, Colombia, Ecuador, Guiana Ffrengig, Guyana, Paraguay, Periw, Portiwgal, Gweriniaeth Cabo Verde, Gweriniaeth Panama, Suriname, Uruguay a Venezuela wedi cynyddu.

Mae mesurau newydd yn cael eu hychwanegu nawr at y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol er mwyn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson sy'n dod i Gymru o'r gwledydd hyn i ynysu a bydd y gofyn hwnnw i ynysu yn gymwys hefyd i holl aelodau aelwyd unrhyw berson sy'n dod i Gymru o 4.00am, fore 15 Ionawr 2021.

Mae'r Rheoliadau'n datgymhwyso hefyd yr holl esemptiadau sectorol yn Atodlen 2 o'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol, fel na chaiff unrhyw berson sy'n cyrraedd Cymru sydd wedi bod yn y gwledydd hyn yn y 10 niwrnod blaenorol ei esemptio rhag y gofynion i ddarparu gwybodaeth teithiwr ac i ynysu. Bydd rhestr fyrrach nag sy'n arferol o resymau dros beidio ag ynysu dros dro hefyd yn gymwys, fel rhan o'r ymateb i'r bygythiad i iechyd y cyhoedd.

Mae'r newidiadau hyn yn angenrheidiol oherwydd yr adroddiadau sy'n cyrraedd o'r gwledydd hynny am y peryglon sy'n ymddangos i iechyd o straen newydd sydd wedi'i nodi o coronafeirws sy'n heintus iawn.

Er mwyn ymateb yn effeithiol i'r sefyllfa sy'n dod i'r amlwg, gwnaed diwygiadau hefyd i Reoliadau Rhif 5, a fydd yn ei gwneud yn ofynnol i berson a gyrhaeddodd Cymru cyn 4.00 a.m. ar 15 Ionawr ar ôl bod yn y gwledydd hyn yn ystod y 10 diwrnod blaenorol i ynysu am 10 diwrnod o'r dyddiad yr oeddent ddiwethaf yn y gwledydd hynny. Bydd y gofyniad hwn hefyd yn ymestyn hefyd i unrhyw aelodau o aelwyd y person hwnnw.

Bydd cyfyngiadau yn y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol sy'n atal llongau ac awyrennau rhag cyrraedd Cymru'n uniongyrchol yn gymwys hefyd i'r gwledydd hyn o 4.00am ar 16 Ionawr 2021.

Mae'r diwygiadau hyn yn cyd-fynd â gweithrediad Llywodraeth y DU o bwerau mewnfudo, a fydd yn gwrthod mynediad i bob teithiwr nad yw'n wladolyn neu'n breswlydd Prydeinig sy'n cyrraedd ffiniau'r DU o 4.00am ddydd Llun 18 Ionawr 2021.

Er mwyn cefnogi gweithredu'r gofynion newydd hyn yn effeithiol, mae lechyd Cyhoeddus Cymru bellach yn cysylltu ar frys â holl drigolion Cymru sydd wedi bod yn y gwledydd hyn yn y 10 diwrnod diwethaf i esbonio'r gofynion ynysu newydd.

Yn ogystal, cafwyd cyngor gan y JBC bod y risg i iechyd y cyhoedd a achosir gan fynychder a lledaeniad y coronafeirws yn Aruba, yr Azores, Bonaire, Sint Eustatius a Saba, a Madeira wedi cynyddu. Ar sail y cyngor hwn, mae Llywodraeth Cymru o'r farn y dylai gofynion i ynysu yn awr gael eu cyflwyno ar gyfer teithwyr sy'n dod i Gymru o'r gwledydd a'r tiriogaethau hynny.

Daeth y gofynion diwygiedig i rym ar gyfer unrhyw deithwyr sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin o'r gwledydd hyn am 4.00 a.m. 16 Ionawr 2021, neu wedi hynny.

Nid yw'r diwygiad hwn i'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn effeithio ar y gofynion o dan y Rheoliadau hynny i bersonau sy'n cyrraedd yr Ardal Deithio Gyffredin cyn i'r diwygiadau ddod i rym.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn fod y diwygiadau hyn yn gymesur â'r hyn y maent yn ceisio ei gyflawni, sef ymateb i fygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Aseiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw aseiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.